

Κοινωνική επαναθέσμιση και εν Χριστώ αισιοδοξία

Ελληνισμός και κρίση αποτελούν δυο έννοιες ιστορικά συνυφασμένες. Επιφανείς Έλληνες ιστορικοί και μελετητές υποστήριξαν ότι ο ελληνισμός τελεί αντιστεκόμενος σε κάποια πρόκληση από το 1204 μ.Χ. και την τέταρτη σταυροφορία. Όχι άδικα. Άλλοι οριοθετούν την υπόψη περίοδο από το 1071 μ.Χ. και τη μάχη του Μαντζικέρτ. Επίσης, όχι αδίκως. Εδώ, με μια ευρύτερη οπτική θα λέγαμε ότι ο ελληνισμός βρίσκεται διαρκώς σε κρίσεις, μεγαλύτερες ή μικρότερες, εξωγενείς ή ενδογενείς στις οποίες άλλοτε ανταποκρίθηκε δυναμικά ενώ άλλοτε πάλι παθητικότερα.

Αυτό ας το εξετάσουμε αντλώντας δύο παραδείγματα από το λαμπρό μεσαιωνικό ελληνισμό, το λεγόμενο “βυζαντινό”. Η κρίση η οποία κλόνισε τη Ρωμανία/Βυζάντιο κατά την περίοδο των Λασκαριδών, αντιμετωπίστηκε με τρόπο καίριο, δυναμικό και αισιόδοξο, κυρίως επί των ημερών του αυτοκράτορα Ιωάννη Βατάτζη, γεγονός το οποίο συνέβαλλε τόσο στην σταδιακή εδαφική αποκατάσταση της αυτοκρατορίας όσο και στην μετέπειτα απελευθέρωση της Κωνσταντινούπολης. Αντιθέτως, οι Παλαιολόγοι δεν κατάφεραν δυστυχώς να ανταπεξέλθουν στις κρίσιμες απαιτήσεις της περιόδου τους, γεγονός το οποίο οδήγησε στην άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς και στον τελικό κατακερματισμό της αυτοκρατορίας.

Γενικότερα, παρά τις επάλληλες δοκιμασίες και τα σκαμπανεβάσματα ο ελληνισμός άντεξε, παγίωσε τη μοναδικότητά του, διεκδίκησε και κατέκτησε τον οικουμενικό θαυμασμό φτάνοντας με τούτα και με κείνα στο σήμερα. Ο αντίκτυπος, όμως, των κρίσεων άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια του στον ψυχισμό μας, τη νοοτροπία του βίου μας και κατ’ επέκταση στη θεσμική μας ολοκλήρωση. Η απώλεια της αυτοκρατορίας, δηλαδή της κοσμοπολιτείας του Βυζαντίου, η διαρκής συρρίκνωση του έθνους η οποία κορυφώθηκε με τη μικρασιατική καταστροφή, τα γεγονότα της Αιγύπτου και τα πογκρόμ της Πόλης, ο ασίγαστος καημός των αλησμόνητων πατρίδων και κυρίως της αλύτρωτης πρωτεύουσας μας, της Νέας Ρώμης – Κωνσταντινούπολης εδραίωσε εντός μας μία μόνιμη εθνική μελαγχολία και μια παθολογική εσωστρέφεια.

Οι προαναφερόμενες συνθήκες, συναριθμώντας βεβαίως σε αυτές τα 400 και σε ορισμένες περιοχές 500 χρόνια τουρκικής σκλαβιάς, μας αποστέρησαν τη δυνατότητα πραγματοποίησης ενός ήρεμου ή έντονου, γόνιμου κοινωνικού διαλόγου προκειμένου όλες οι ιδιαιτερότητες μας ως λαού αφού αντι-παρατεθούν, με την κατάλληλη εσωτερική ώσμωση, να μετεξελιχθούν σε θεσμούς. Με τη δολοφονία του Καποδίστρια, ίσως του μοναδικού κυβερνήτη ολκής που γνώρισε ο νεότερος ελληνισμός, εξανεμίστηκε και η τελευταία ελπίδα δημιουργίας αξιόπιστων θεσμών, με επακόλουθο την εγκαθίδρυση ξενόφερτων αδιύλιστων θεσμικών δανείων τα οποία δεν προέκυψαν από μια εσωτερική διεργασία, αλλά απεναντίας μας επιβλήθηκαν για υιοθεσία αδιαφορώντας φυσικά εάν ανταποκρίνονται στις ανάγκες μας.

Έτσι, λοιπόν, μετά από σχεδόν δύο αιώνες μεταπρατισμού οδηγηθήκαμε σε έναν ακόμη κλονισμό, ο οποίος φέρει τη μορφή της τρέχουσας κρίσης, η οποία χαρακτηρίζεται ως η σοβαρότερη και κρισιμότερη στην ιστορία μας.

Η κρισιμότητα της υφιστάμενης κρίσης έγκειται στο γεγονός ότι το βάρος των συνιστωσών της, το οποίο καλούμαστε να άρουμε, γίνεται δυσβάσταχτο από τους διεθνείς, αλλά και γηγενείς κύκλους οι οποίοι με καθημερινή και αδιάλειπτη προπαγάνδα προσπαθούν να μας πείσουν ότι είμαστε άκρως και αθεράπευτα προβληματικοί, γεγονός το οποίο αν και ψευδέστατο γίνεται με τις κατάλληλες μεθοδεύσεις πιστευτό, οδηγώντας έναν ολόκληρο και πάλαι ποτέ κραταιό λαό στην παραίτηση, στην πλαδαρή αποδοχή της μοίρας του και στην αβουλία διεκδίκησης επανεισόδου του στην ιστορία, διαιωνίζοντας παράλληλα το φαύλο κύκλο της μελαγχολίας του. Ο πατέρας Γεώργιος Γρηγοριάτης έλεγε ότι «ο άρρωστος άνθρωπος κάνει άρρωστες κοινωνίες και οι άρρωστες κοινωνίες αρρωσταίνουν χειρότερα τους ανθρώπους». Πόσο καίριος λόγος... Πράγματι, εάν δεν βγούμε από αυτή την αυτοκαταστροφική φαυλότητα, σύντομα θα βρεθούμε αντιμέτωποι αν όχι τόσο με τον βιολογικό, σίγουρα με τον ιστορικό μας αφανισμό.

Αναφανδόν, φέρουμε ευθύνη για την κρίση, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν είμαστε προβληματικοί. Σε καμιά περίπτωση. Ως «πάστα», ως ποιότητα, είμαστε λαός μοναδικός, με αξιοσύνη, δημιουργικότητα και πνεύμα ανησυχίας -ακόμη και υπό τις τρέχουσες νοσηρές συνθήκες- που δυστυχώς, όμως, μέχρι και τώρα δεν κατορθώσαμε να συστήσουμε θεσμούς κατάλληλους που να αγκαλιάζουν ενθαρρυντικά τούτη μας την αξιοσύνη και τη διάθεση για εξέλιξη.

Η κρίση που οδηγεί σε τολμηρή και ειλικρινή διαλεκτική δεν πρέπει να φοβίζει καθώς έτσι προοδεύουν οι θεσμοί και οι λαοί. Η κρίση, όμως, η οποία εσωτερικεύεται με τρόπο παθολογικό και επιβαρύνεται από την καταστροφική προσπάθεια των προαναφερόμενων εμπαθών σκοπιμοτήτων να μας πείσουν ότι είμαστε προβληματικοί, εκτός του ότι τροχοπεδεί τη διάθεση μας για επιστροφή στη χάραξη της ιστορίας μας, μας ωθεί ως έθνος σε όλο και βαθύτερη απόγνωση.

Να τελειώνουμε, λοιπόν, άπαξ και διαπαντός με τούτη την αρρωστημένη μεμψιμοιρία. Αισιοδοξία χρειάζεται και μάλιστα εν Χριστώ. Διαθέτουμε όλα τα απαραίτητα σωστικά συστατικά, αυτά του ελληνισμού και κυρίως εκείνα της ορθοδοξίας, για να ξανα-συστήσουμε μια κοινωνία ευτυχίας και ευημερίας. Άλλωστε, ακόμη και υπό την παρούσα αρνητική συγκυρία, η κοινωνία μας εξακολουθεί και προσφέρει ποιοτικότερους όρους βιωτής από οποιαδήποτε άλλη δυτική.

Τα διαθέσιμα χρονικά περιθώρια στενεύουν δραματικά. Ας ποθήσουμε, λοιπόν, δια της περιεκτικής μετανόιας την εν Χριστώ αισιοδοξία. Ας αναζητήσουμε τους εξαιρέτους του τόπου και την κοινή ενοριακή διαλεκτική και αυτό-οργάνωση μας προκειμένου να συν-καθορισθεί ο τρόπος διεκδίκησης επαναθέσμησης της κοινωνίας και του κράτους, βάσει της ιδιοσυστασίας μας και των εθνικών μας ιδιαιτεροτήτων.

Δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών, όμως, δεν είμαστε προβληματικοί.
Είμαστε ελληνορθόδοξοι και εν Χριστώ αισιόδοξοι.

Γεώργιος Κοσ. Τασούδης
Συγγραφέας – Ποιητής
Θούριο Ορεστιάδας

Λόγια Ψυχής

φόβος μπροστά στο ρίσκο...

φόβος μπροστά στην ενηλικίωση...

φόβος μπροστά στην ευθύνη...

φόβος μπροστά στην παρουσία...

Πως γίνεται να ξεμακραίνουμε και να κολυμπάμε στη "λάσπη" και στα "σκουπίδια" ενώ μέσα μας και δίπλα μας , μας πνίγουν συναισθηματικοί θησαυροί;

Φοβόμαστε ο ένας τον άλλον...

Φοβόμαστε ο ένας την ομορφιά του άλλου...

Το "άγγιγμα" του...το αποτύπωμα του στη δική μας ψυχή...

Φθειρόμαστε σε ανώφελες συζητήσεις που ναρκώνουν και υπνωτίζουν, που βαθαίνουν το κενό μέσα μας, αυτό που ανοίγει το χάσμα της ψυχής μας όταν απομακρυνόμαστε από την ουσία της...

Κι ας ξέρουμε όλοι μας ότι οι συζητήσεις που συμμετέχουμε μας διαμορφώνουν...

Χαθήκαμε μέσα στις λέξεις... αρχίσαμε να μιλάμε πολύ...

Κι ας το ξέρουμε: αυτός που μιλάει πολύ λέει πάντα τα λιγότερα...

Άραγε όλοι αυτοί που μιλούν για την αγάπη (πρώτος εγώ!) με ποια βιοτή την υποστηρίζουν;

Ποια ζωή θα μετέφραζαν τα αγαπητικά τους λόγια;

Ποιο παράδειγμα, ποια παρουσία;

Στράτος Βραχιώλιας

Ψυχολόγος

Αλεξανδρούπολη